

Notat

24. januar 2020

Skriftlig opfølgning på samråd i FIU om ØR december 2019

Til samrådet i Finansudvalget d. 16. december om Økonomisk Redegørelse, december 2019 blev det aftalt, at finansministeren skulle sende skriftlige svar på nedenstående spørgsmål.

1. Hvorfor stiger den faktiske arbejdsstyrke mindre end ventet i august (jf. tabel 1.2)?
2. Hvad ligger bag skønnet for udviklingen i den faktiske beskæftigelse, herunder ift. udenlandsk arbejdskraft?
3. Hvad er baggrunden for ændringer i skønnene for udgifter til offentlige indkomstoverførsler (bilagstabel B.24), herunder særligt fokus på SU?

Svar

1. Hvorfor stiger den faktiske arbejdsstyrke mindre end ventet i august (jf. tabel 1.2)

I december-redegørelsen skønnes den faktiske arbejdsstyrke at stige med 29.000 personer i 2019 og 20.000 personer i 2020. Det er henholdsvis 5.000 og 4.000 færre end ventet i august.

Arbejdsstyrken består af personer i beskæftigelse samt ledige (der står til rådighed for arbejdsmarkedet). Udviklingen i den faktiske arbejdsstyrke afhænger i prognoseårene derfor af udviklingen i beskæftigelsen og ledigheden. Når arbejdsstyrken nu ventes at stige mindre end ved august-redegørelsen, skyldes det justerede skøn for beskæftigelse og ledighed.

Stigningen i beskæftigelsen er nedjusteret med 6.000 personer i 2019 og 7.000 personer i 2020 i forhold til august-redegørelsen. Omvendt er ledigheden opjusteret med 1.000 personer i 2019 og 3.000 personer i 2020 i forhold til samme, jf. tabel 1.

Tabel 1

Ændring i skønnet for arbejdsstyrken i forhold til august-redegørelsen

	2019	2020
1.000 personer		
Ændring i beskæftigelseskøn	-6	-7
Ændring i ledighedsskøn	+1	+3
Samlet ændring i arbejdsstyrkeskøn	-5	-4

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Hovedparten af forskellen mellem udviklingen i arbejdsstyrken i august- og december-redegørelsen skyldes altså, at der er udsigt til lidt lavere beskæftigelsesfremgang i de kommende år.

Udviklingen i arbejdsstyrken drives på sigt af strukturelle ændringer, der blandt andet vedrører befolkningens størrelse og sammensætning med hensyn til fx alder og uddannelse samt reformers virkning på arbejdsudbuddet. Forskellen mellem den faktiske og den strukturelle arbejdsstyrke, arbejdsstyrkegabet, afspejler de konjunkturbetingede udsving i arbejdsstyrken. Arbejdsstyrkegabet er fortsat positivt, men vurderes nu at være lavere, hvilket skal ses i lyset af, at konjunkturudsigterne som nævnt er en smule svagere end forventet i august.

2. Hvad ligger bag skønnet for udviklingen i den faktiske beskæftigelse, herunder ift. udenlandsk arbejdskraft?

Beskæftigelsen ventes at stige med 33.000 personer i 2019, 19.000 personer i 2020 og 7.000 personer i 2021. Skønnet for den faktiske beskæftigelse er i konjunkturprognosen baseret på vurderinger af en række indikatorer, hvoraf de fleste vedrører arbejdsmarkedet specifikt. Eksempelvis indgår virksomhedernes beskæftigelsesforventninger, antallet af ledige stillinger, den seneste månedlige beskæftigelsesudvikling i brancherne og virksomhedernes mulighed for at rekruttere, som blandt andet baserer sig på omfanget af rapporteret mangel på arbejdskraft. Der inddrages også information fra andre dele af økonomien, herunder forventninger til den samlede produktion og produktivitet. Disse elementer udgør grundlaget for det overordnede beskæftigelseskøn.

Der indgår ikke et eksplicit del-skøn for antallet af udenlandske statsborgere i den samlede beskæftigelse. Ligesom der fx heller ikke skønnes specifikt for beskæftigelsen for forskellige aldersgrupper og personer med forskellig uddannelsesniveau.

3. Hvad er baggrunden for ændringer i skønnene for udgifter til offentlige indkomstoverførsler (bilagstabel B.24), herunder særligt fokus på SU?

De skønnede udgifter til indkomstoverførsler i 2019-20 fremgår af tabel 2 nedenfor. Ift. vurderingen i *Økonomisk Redegørelse*, august 2019 er de samlede udgiftsskøn nedjusteret med ca. 1 mia. kr. i 2019 og opjusteret med ca. 4³/₄ mia. kr. i 2020.

Tabel 2		
Skøn for udgifter til indkomstoverførsler 2019-2020		
Mia. kr., løbende priser	2019	2020
Økonomisk Redegørelse, august 2019	364,1	370,0
Økonomisk Redegørelse, december 2019	363,2	374,8
Ændring	-0,9	4,8
-heraf A-dagpenge (ekskl. aktiverede)	0,1	1,1
-heraf kontanthjælp (ekskl. aktiverede)	-0,4	0,4
-heraf feriedagpenge	0,0	0,0
-heraf førtidspension	0,1	1,5
-heraf ressourceforløb	0,0	-0,5
-heraf efterløn	0,0	-0,2
-heraf revalideringsydelse	0,0	0,0
-heraf sygedagpenge	0,0	0,2
-heraf barselsdagpenge	0,0	0,0
-heraf boligydelse og boligsikring	0,0	0,1
-heraf børnefamilieydelse	0,0	-0,1
-heraf øvrige overførsler	-0,6	1,1
-heraf SU	-0,4	-0,6
-heraf folkepension	0,3	1,8
-heraf øvrige pensioner	0,0	0,0

Anm.: Der er foretaget afrunding.

Kilde: *Økonomisk Redegørelse*, august 2019 og *Økonomisk Redegørelse*, december 2019.

Opjusteringen af udgifterne i 2020 kan navnlig henføres til højere skønnede udgifter ledighedsrelaterede ydelser (arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp) som følge af et højere skøn for ledigheden. Hertil kommer forventede højere udgifter til folkepension og førtidspension, der skal ses i sammenhæng med ændrede forudsætninger om modtagergrundlaget samt indregningen af udgifter til seniorpension i lyset af den indgåede Aftale om ret til seniorpension for nedslidte.

De forventede udgifter til SU er nedjusteret med ca. 1/2 mia. kr. i både 2019 og 2020. Nedjusteringen af udgiftsskønnene skal ses i lyset af et lavere forventet antal stipendieårsværk. Hertil kommer en række modsatrettede bevægelser, bl.a. en mindre effekt af det forhøjede fribeløb end lagt til grund ved implementering på FL19 og afskaffelsen af uddannelsesloftet. Afskaffelsen af uddannelsesloftet medfører isoleret set (umiddelbare) merudgifter til SU på 30,7 mio. kr. i 2020.